

**IHMISKAUPAN UHRIEN
AUTTAMISJÄRJESTELMÄN
TILANNEKATSAUS 1.1. - 31.12.2014**

31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

IHMISKAUPAN UHRIEN AUTTAMISJÄRJESTELMÄN TILANNEKATSAUS 1.1. - 31.12.2014

JOHDANTO

Joutsenon vastaanottokeskus julkaisee seitsemännen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää koskevan tilannekatsauksen. Katsaus on julkinen ja se toimitetaan sähköisesti yhteistyöviranomaisille sekä pyynnöstä myös muille tahoille. Katsauksessa käydään lyhyesti läpi ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toimintaa uusimpien tilastotietojen valossa.

Kohdassa 1. tarkastellaan auttamisjärjestelmän asiakastilastoja kokonaisuudessaan sellaisena, kuin ne ovat näyttäneet 31.12.2014. Kohta 2. keskittyy vuoden 2014 aikana alkaneisiin uusiin asiakkuuksiin, ja antaa näin ajankohtaisemman kuvan nimenomaan vuoden 2014 trendeistä. Kohdassa 3. käsitellään vuonna 2014 tehtyjä esityksiä henkilön ottamiseksi ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään. Kohdassa 4. käydään lyhyesti läpi muita auttamisjärjestelmään liittyviä asioita.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä kerää ja ylläpitää tilastoja auttamisjärjestelmään hakeutuneista ja järjestelmään otetuista henkilöistä. Tilastoja tulkittaessa on hyvä ottaa huomioon, että tilastot koskevat ainoastaan auttamisjärjestelmän tietoon tulleita henkilöitä ja tapauksia. Auttamisjärjestelmän ylläpitämät tilastot eivät näin ollen kerro koko totuutta ihmiskauppailmiön laajuudesta Suomessa, vaan mahdolliset uhrimäärät ovat vuositasolla jonkin verran korkeammat kuin mitä tilastot osoittavat.

Ensimmäinen tilannekatsaus on julkaistu 18.10.2011, ja vuoden 2013 alusta alkaen katsauksia on julkaistu puolivuositain.

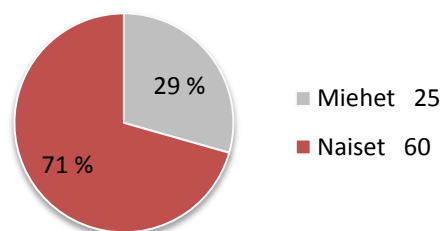
31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

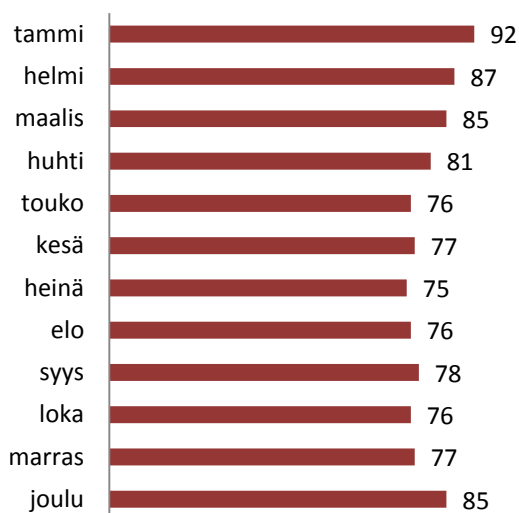
1. AUTTAMISJÄRJESTELMÄN ASIAKKAAT

Vuoden 2014 viimeisenä päivänä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmässä on ollut 85 henkilöä. Auttamisjärjestelmään on otettu vuosittain noin 40 – 60 uutta asiakasta. Samalla vanhoja asiakkuuksia on päätetty ja asiakkaita ohjattu mahdollisuuksien mukaan muun avun piiriin. Auttamisjärjestelmän pitkäaikaisimmat asiakkaat on otettu järjestelmään jo vuonna 2010. Uusimmat asiakkaat ovat puolestaan tulleet auttamisjärjestelmään 30.12.2014.

Auttamisjärjestelmän asiakkaiden sukupuolijakauma (85 asiakasta)

Asiakasmäärän kehitys vuonna 2014

Auttamisjärjestelmässä on joulukuussa 2014 ollut asiakkaita yhteensä 29 eri valtiosta. Yksittäisistä kansalaisuuksista vahvimmin edustettuna on edelleen Nigeria (36 % asiakkaista). Seuraavaksi suurimmat kansalaisuusryhmät ovat Vietnamin, Suomen ja Filippiinien kansalaiset. Kukin ryhmä käsittää alle kymmenen henkilöä.

Auttamisjärjestelmässä on viisi yksittäistä alaikäistä asiakasta. Alaikäisistä asiakkaista ei julkisteta tarkempia tietoja asiakkaiden yksityisyyden suojaamiseksi. Asiakasmäärässä (85) eivät näy sellaiset alaikäiset henkilöt, joiden huoltajista yksi tai molemmat ovat auttamisjärjestelmän asiakkaita. Tällaisia lapsia auttamisjärjestelmän palveluiden piirissä on noin 60.

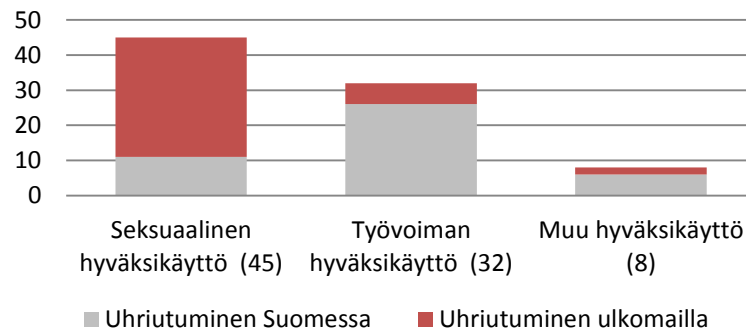
31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

1.1 Kaikki asiakkaat uhritumistyyppin mukaan

Auttamisjärjestelmän ylläpitämässä tilastoissa asiakkaat on jaettu uhritumistyyppin mukaan kolmeen kategoriaan: työvoiman hyväksikäyttöön liittyvä ihmiskauppa, seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä ihmiskauppa, sekä muuhun hyväksikäyttöön liittyvä ihmiskauppa. Kattegoria "muu hyväksikäyttö" voi viitata esimerkiksi rikollisuuteen pakottamiseen tai vaikkapa pakkoavioliittoon. Tilastoja tulkittaessa on otettava huomioon, ettei jaotteluilla kuitenkaan ole tosiasiallista rikosoikeudellista merkitystä. Kyseessä on auttamisjärjestelmän oma luokittelu, joka on yleisimmin tehty asiakkaan kertomuksen ja olosuhteiden perusteella. Aktiivinen rikosoikeudellinen prosessi on käynnissä vain osan auttamisjärjestelmän asiakkaista kohdalla. Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään otetaan asiakkaita matalalla kynnyksellä, ja asiakkuus voi alkaa jo ennen kuin mahdollinen rikos on muiden viranomaisten tiedossa.

Auttamisjärjestelmän asiakkaat (85): uhritumistyyppi ja -paikka

Auttamisjärjestelmän 85 asiakkaasta 45 henkilön on arvioitu joutuneen seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi. Heistä 76 prosenttia on joutunut uhriksi ulkomailla, yleisimmin Välimeren maissa. Työvoiman hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi asiakkaista on puolestaan joutunut 32. Heistä valtaosa, 81 prosenttia, on uhritunut Suomessa. Muulla tavoin ihmiskaupan uhriksi joutuneita henkilöitä auttamisjärjestelmässä on kahdeksan. Kaikkiaan auttamisjärjestelmän 85 asiakkaasta 43 henkilön on arvioitu joutuneen ihmiskaupan tai sen lähirikoksen uhriksi Suomessa.

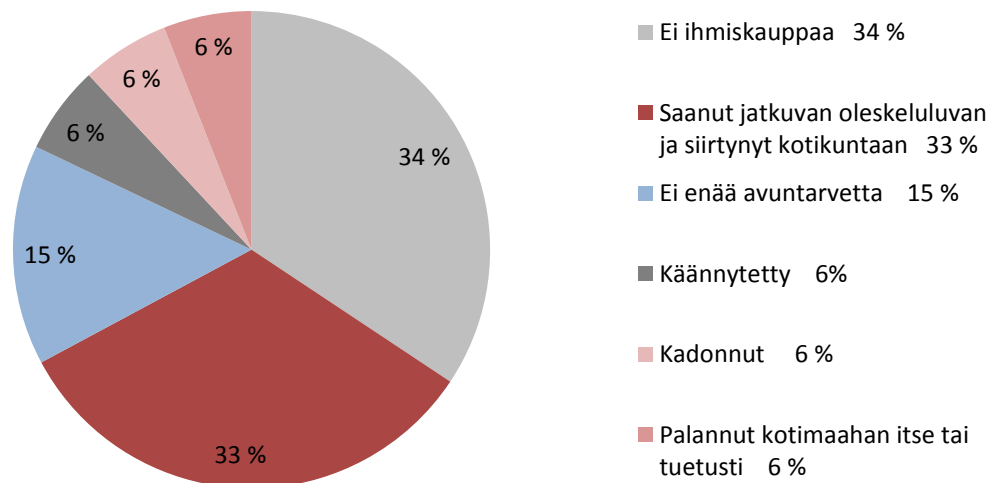
31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

1.2 Päätyneet asiakkuudet vuonna 2014

Auttamisjärjestelmän asiakkuus on vuonna 2014 päättynyt yhteensä 68 henkilön kohdalla. Yleisimmin asiakkuus on päättynyt siksi, ettei asiakkaan kohdalla ole asian selvittämisen jälkeen voitu todeta olleen kyse ihmiskaupasta. Näissä tapauksissa auttamisjärjestelmästä poistetut henkilöt on pyritty ohjaamaan muiden palveluiden piiriin. Edellä mainituin perustein poistetuista henkilöistä valtaosalla on ollut oikeus normaaleihin suomalaisen yhteiskunnan palveluihin.

Perusteet asiakkuuden päättymiselle vuonna 2014

Lähes yhtä usein asiakkuus on päättynyt, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt asiakkaalle jatkuvaan oleskeluun oikeuttavan oleskeluluvan. Tällöin asiakas on saanut myös kotikunnan, jonka palvelujen piiriin hän on tuetusti siirtynyt. Asiakkuus ei kuitenkaan automaattisesti lopu kotikuntaan siirryttäessä, vaan jokaisen asiakkaan tilanne arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Mikäli esimerkiksi rikosprosessi asiakkaan asiassa jatkuu, on myös auttamisjärjestelmän asiakkuudelle edelleen perusteet.

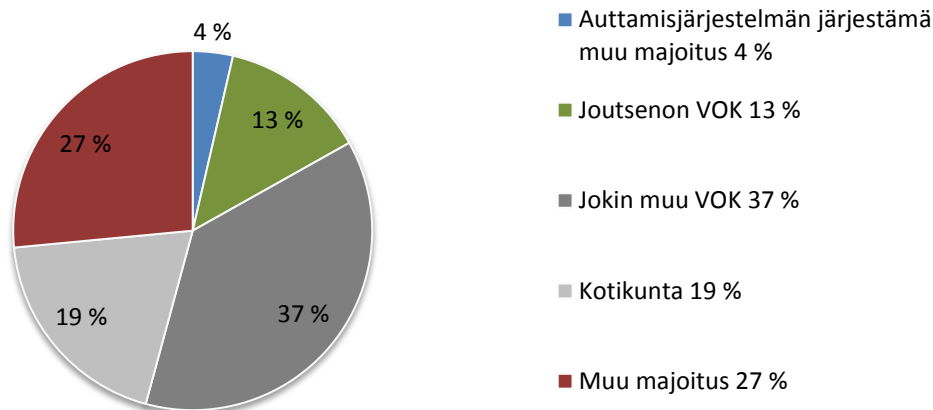
31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

1.3. Asiakkaiden majoittaminen

Auttamisjärjestelmän asiakkaiden majoitus harkitaan tapauskohtaisesti. Turvapaikanhakijana Suomessa oleskelevat asiakkaat majoittuvat tavallisimmin vastaanottokeskuksissa, jollei esimerkiksi turvallisuuden tai muiden olosuhteiden vuoksi katsota jonkin muun asumismuodon olevan asiakkaalle sopivampi. Vastaanottokeskuksissa voidaan väliaikaisesti majoittaa myös sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole turvapaikanhakijoita. Auttamisjärjestelmän asiakkaista lähes puolet (noin 49 %) majoittuu vastaanottokeskuksissa. Joutsenon vastaanottokeskuksessa ihmiskaupan uhreille on varattu erillisiä tiloja, joihin voidaan tarvittaessa järjestää mm. tehostettua vartiointia.

Auttamisjärjestelmän asiakkaiden asumisjärjestelyt

Noin viidennes (19 %) auttamisjärjestelmän asiakkaista on majoitettu kullekin henkilölle kotikuntalaisissa¹ määrätyn kotikunnan järjestämään majoitukseen. "Muu majoitus" viittaa yleensä tilanteeseen, jossa asiakas on järjestänyt asumisensa omatoimisesti.²

Auttamisjärjestelmän asiakkaille on tarvittaessa järjestetty myös tuettuja asumisvaihtoehtoja sekä turvakotimajoitusta. Nimenomaan ihmiskaupan uhrien tarpeisiin soveltuvaa turvakotimajoitusta on kuitenkin ollut tarjolla hyvin rajatusti. Vuonna 2014 vahvasti vartioitua turvatalomajoitusta ei valitettavasti ole enää ollut saatavilla. Turvatalomajoitusta on aiempina vuosina käytetty etenkin tilanteissa, joissa asiakkaaseen on arvioitu kohdistuvan uhkaa ja painostusta järjestäytyneen rikollisuuden taholta.

¹ Kotikuntalaki (1994/201)

² Majoitustilanne on laskettu tammikuulta 2015.

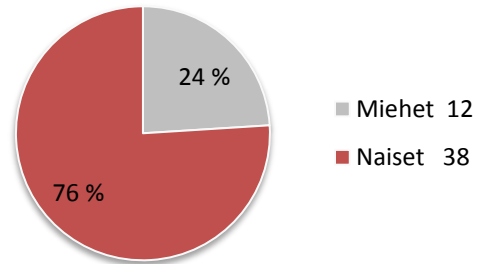
31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

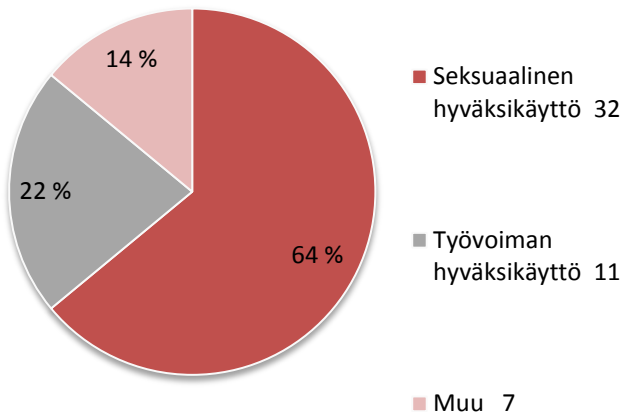
2. Uudet asiakkuudet

Vuonna 2014 ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään on otettu 50 uutta asiakasta. Uusien asiakkaiden joukossa on myös alaikäisiä henkilöitä (< 5 henkilöä). Kaikkiaan uusista asiakkaista 18 on mahdollisesti joutunut ihmiskaupan tai sen lähirikoksen uhriksi Suomessa. Aiempina vuosina auttamisjärjestelmään on otettu asiakkaita seuraavasti: 56 (2013), 48 (2012), 51 (2011) ja 44 (2010).

Auttamisjärjestelmän uusien asiakkaiden sukupuolijakauma (50 asiakasta)

Auttamisjärjestelmän uusien asiakkaiden uhritumistyyppi (50 asiakasta)

Uusista asiakkaista valtaosa on otettu ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään, koska heidän on arvioitu joutuneen seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi. Näistä asiakkaista joka viides on joutunut hyväksikäytön kohteeksi Suomessa.

Tyypillinen auttamisjärjestelmään haikautunut työvoiman hyväksikäyttöön viittaavan ihmiskaupan uhri on vuonna 2014 ollut Suomessa siivous- tai ravintola-alalla työskennellyt henkilö.³

³ Suomessa uhrituneiden määrää ei tässä kategoriassa eritellä henkilöiden vähäisen määrän vuoksi.

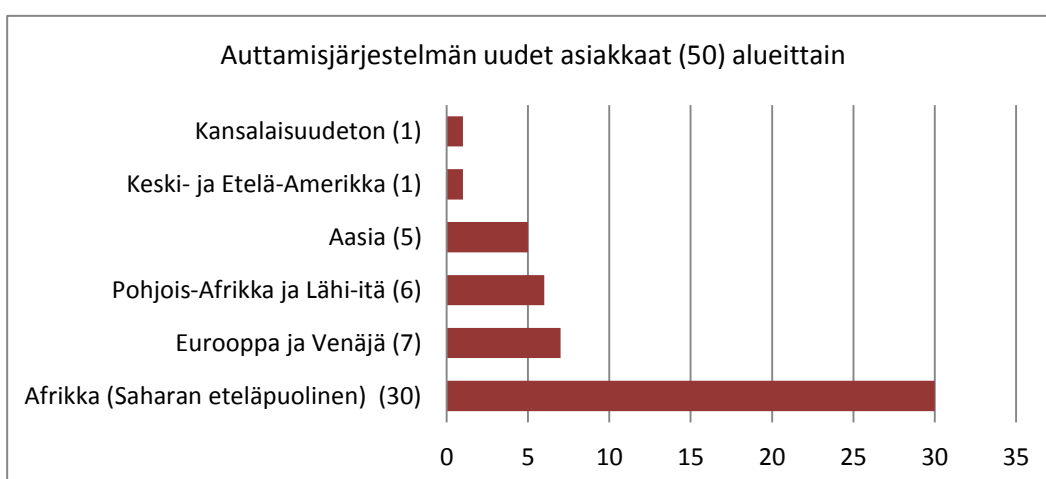

31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

Vuonna 2013 auttamisjärjestelmän asiakkaaksi otettiin useita sellaisia henkilöitä, joiden arvioitiin olleen Suomessa kauttakulkumatalla. Näissä tapauksissa Suomi ei siis ole ollut ihmiskaupan kohdemaata, vaan henkilöitä on kuljetettu Suomen kautta varsinaiseen kohdemaahan. Vuonna 2014 tällaisia tapauksia ei ole tullut ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän tietoon. Myös seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan kohteeksi Suomessa joutuneita henkilöitä on edelleen ohjattu auttamisjärjestelmän palveluiden piiriin erittäin harvoin, joskin kasvavassa määrin.

2.1 Uudet asiakkaat alueittain

Auttamisjärjestelmään vuonna 2014 otetuista asiakkaista suuri osa (21 henkilöä) on Nigerian kansalaisia. Seuraavaksi suurimmat kansalaisuusryhmät käsittävät enintään kolme henkilöä. Auttamisjärjestelmä ei asiakkaidensa yksityisyyden suojaamiseksi julkista tietoa sellaisista kansalaisuusryhmistä, joihin lukeutuu vähemmän kuin viisi henkilöä. Yllä olevassa taulukossa auttamisjärjestelmän uudet asiakkaat onkin jaettu alueittain kuuteen ryhmään.

Auttamisjärjestelmän tilastojen mukaan Saharan eteläpuolisesta Afrikasta sekä Euroopasta kotoisin olevat henkilöt ovat yleisimmin joutuneet seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan kohteeksi. Aasiasta, Pohjois-Afrikasta ja Lähi-idästä kotoisin olevat henkilöt ovat puolestaan yleisimmin joutuneet työvoiman hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan kohteeksi.

31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

3. ESITYKSET AUTTAMISJÄRJESTELMÄÄN OTTAMISEKSI

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä ei tee niin kutsuttua etsivää työtä. Mahdollisen ihmiskaupan uhrin ohjautuminen hänelle laissa säädettyjen palveluiden ja tukitoimien piiriin vaatii aktiivisuutta myös muilta viranomaisilta sekä järjestöiltä.

Esityksen henkilön ottamisesta ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään voi tehdä viranomaisen, ihmiskaupan uhri itse taikka yksityinen tai julkinen palvelujen tuottaja. Esitys tehdään pääsääntöisesti kirjallisena. Kiireellisissä tapauksissa sekä silloin, kun mahdollinen uhri tekee esityksen itse, voidaan myös suullinen esitys katsoa riittäväksi. Joutsenon vastaanottokeskuksen johtaja tekee päätöksen henkilön ottamisesta auttamisjärjestelmän palveluiden piiriin.⁴

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän päivystävä infopuhelin tarjoaa apua ja ohjausta sekä mahdollisille uhreille itselleen että sellaisille viranomaisille tai muille henkilöille, jotka kohtaavat työssään tai vapaa-ajallaan mahdollisia ihmiskaupan uhreja. Puhelimessa voidaan antaa ohjausta esimerkiksi esityksen tekemisessä. Infopuhelin on ollut käytössä marraskuusta 2013 alkaen, ja siitä on tiedotettu useilla eri kielillä internetissä, julistekampanjan avulla sekä koulutustilaisuuksissa. Infopuhelimeen on mahdollista soittaa nimettömästi.

Valtaosa infopuhelimeen saapuneista yhteydenotoista on tullut joko muilta viranomaisilta, mahdolliselta uhrilta tai uhria auttavalta yksityishenkilöltä. Auttamisjärjestelmä toivoo myös kansalaisjärjestöjen ottavan infonumeron käyttöönsä entistä laajemmin. Auttamisjärjestelmä haluaa kannustaa infonumeron hyödyntämistä matalalla kynnyksellä.

3.1. Vastaanotetut esitykset

Vuonna 2014 auttamisjärjestelmä vastaanotti yhteensä 74 esitystä henkilön ottamiseksi auttamisjärjestelmän palveluiden piiriin. Esitettyjen henkilöiden määrä on esitysten kokonaismäärää hieman matalampi, sillä joitakin henkilöitä on esitetty auttamisjärjestelmään kaksi, poikkeuksellisesti jopa kolme kertaa. Näin voi tapahtua esimerkiksi silloin, kun henkilön ensimmäiseen esitykseen on annettu kielteinen ratkaisu. Ensimmäis-

⁴ Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta 35 §, 36 §, 37 §

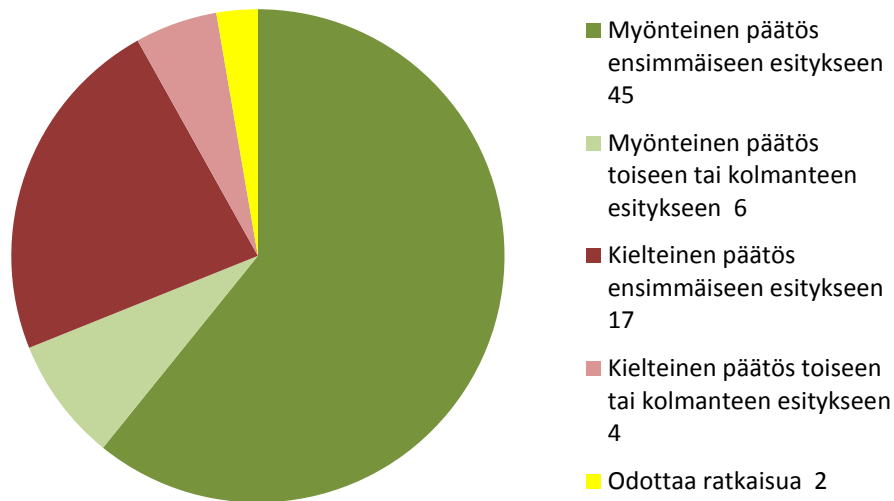

31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

tä kertaa auttamisjärjestelmään esitettiin yhteensä 63 henkilöä. Toisen tai kolmannen kerran henkilöitä on esitetty auttamisjärjestelmän asiakkaaksi 11 kertaa. Myönteinen päätös auttamisjärjestelmään ottamisesta annettiin yhteensä 51 esitykseen⁵. 21 esitykseen annettiin kielteinen ratkaisu. Kahteen esitykseen tehdään päätös vuoden 2015 alussa.

Päätökset vuonna 2014 vastaanotettuihin esityksiin
(74 kappaletta)

3.2. Esittävät tahot

Aktiivisimmin mahdollisia uhreja ovat tunnistaneet ja auttamisjärjestelmään esittäneet vastaanottokeskukset. Myös poliisin aktiivisuus ihmiskaupan uhrien ohjaamisessa auttamisjärjestelmään on ollut kiitettävää: paikallisista poliisilaitoksista on vastaanotettu 12 esitystä ja Keskusrikospoliisista (KRP) kaksi esitystä. Huolestuttavana voidaan puolestaan nähdä Rajavartiolaitokselta ja järjestökentältä vastaanotettujen esitysten vähäisyys. 24 tapauksessa esityksen auttamisjärjestelmään ottamisesta on tehnyt uhri itse tai häntä edustava yksityinen tai Pakolaisneuvonta ry:n lakimies.

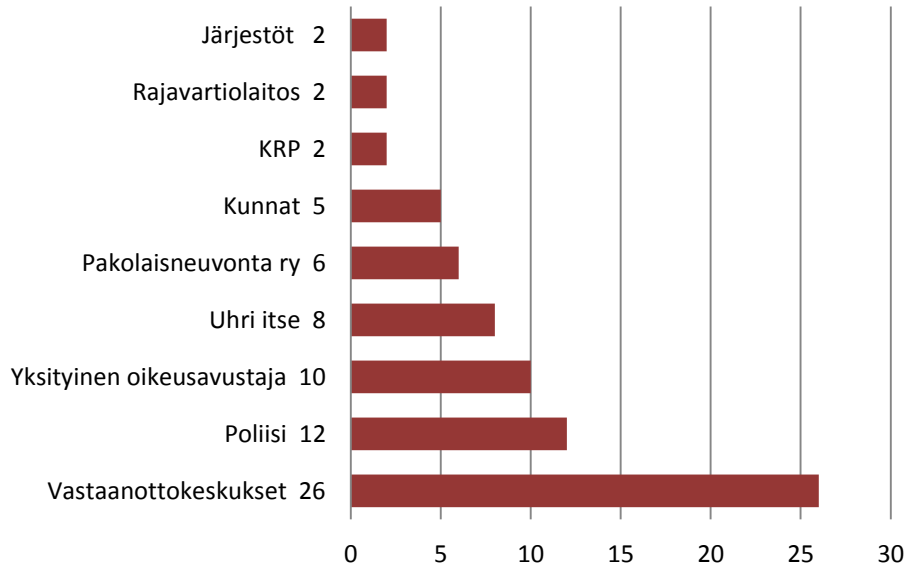
⁵ Myönteisiä päätöksiä on tehty yhteensä 51, vaikka uusia asiakkaita on vain 50. Tämä johtuu siitä, että yhden asiakkaan kohdalla asiakkuutta on jatkettu sen jälkeen, kun asiakas on jo poistettu auttamisjärjestelmästä. Auttamisjärjestelmä ei näin ollen laske henkilöä uudeksi asiakkaaksi.

31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

Ketkä tekivät esityksiä vuonna 2014

4. YLEISESTI AUTTAMISJÄRJESTELMÄSTÄ

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä on jatkanut aktiivista osallistumista ihmiskaupan vastaiseen työhön. Vuonna 2014 auttamisjärjestelmä on järjestänyt koulutuksia ja osallistunut koulutustoimintaan, toiminut kansallisissa ja kansainvälisissä foorumeissa, sekä työskennellyt yhteistyössä viranomaisten ja järjestöjen kanssa niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

Järjestelmän näkyvyyttä on pyritty lisäämään muun muassa julistekampanjan avulla. Kampanjan vaikutus on näkynyt muun muassa lisääntyneinä yhteydenottoina auttamisjärjestelmän päivystävään infopuhelimeen. Joutsenon vastaanottokeskuksen ylläpitämän ihmiskauppa.fi -sivuston kautta on myös vastaanotettu yhteydenottoja kasvavassa määrin. Erityisen merkityksellinen ihmiskauppa.fi -sivuston on todettu olleen mahdollisille ihmiskaupan uhreille, jotka ovat sivuston kautta itse ottaneet yhteyttä auttamisjärjestelmään.

31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

4.1 HAPKE-hanke

Paljon positiivista palautetta saanut HAPKE 2 -hanke voitti rikosentorjuntaneuvoston kilpailun ja edusti Suomea joulukuussa 2014 järjestetyssä European Crime Prevention Awards -tilaisuudessa Roomassa. Haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden palvelujärjestelmän kehittämishanke HAPKE 2 oli Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskuksen yhteishanke, jonka fokuksena oli ihmiskaupan vastainen työ ja etenkin työvoiman hyväksikäyttöön liittyvä ihmiskauppa. Euroopan pakolaisrahasto osallistui hankkeen rahoittamiseen ja Maahanmuuttovirasto oli mukana työpanoksella. Hankekausi oli 1.7.2013–30.6.2014.

Hankkeen aikana kehitettiin auttamisjärjestelmän toimintaa ja rakennettiin valmiiksi auttamisjärjestelmän sähköinen toimintakäsikirja, joka noudattaa eurooppalaisen EFQM-laatumallin viitekehystä. Käsikirjaa rakennettaessa on myös huomioitu Valviran oma valvontasuositukset ja sosiaalihuollon tehtävärakennesuositus. Hanke tuotti ihmiskaupan vastaisia materiaaleja vastaanottokeskusten ja suuren yleisön käyttöön ja kehitti www.ihmiskauppa.fi -sivuja. Sivuston tekstejä muokattiin selkosuomeksi, ja materiaaleja lisättiin useilla kielillä sekä äänitteinä.

Hanke järjesti työpajoja lähes kaikissa Suomen vastaanottokeskuksissa kehittäen ihmiskaupan vastaisia työtapoja ja lisäten tietoisuutta ihmiskaupasta sekä uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta. Turvapaikanhakijoille tuotettiin työvoiman hyväksikäytön ennaltaehkäisemiseksi Työssä Suomessa -tietomateriaaleja, joista tulee myös osa Maahanmuuttoviraston turvapaikanhakijoiden työ- ja opintotoiminnaksi suunnattua Mieli-vok-pakettia. Materiaalien merkitystä tukee muun muassa Työterveyslaitoksen tuore esiselvitys Suomeen turvapaikanhakijoina saapuneiden työntekijöiden työoloista ja työkyvystä.

Hanke osallistui myös Maahanmuuttoviraston extranetin ihmiskaupan vastaisten osioiden rakentamiseen. Hankkeen eri toimintoihin osallistui yli 500 henkilöä, ja monipuolista yhteistyötä tehtiin niin eri viranomaisten kuin koulutus- ja järjestösektorinkin kanssa. Ihmiskaupan vastaista yhteistyötä tehtiin esimerkiksi työsuojelun ja ammattiliittojen kanssa.

31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

4.2. Muutoksia auttamisjärjestelmän henkilöstörakenteessa

Vuoden 2014 alkupuoliskon aikana auttamisjärjestelmässä työskenteli ylitarkastaja, tarkastaja, HAPKE-hanketyöntekijä (tarkastaja), sosiaalityöntekijä sekä sosiaaliohjaaja. Kevätkaudella auttamisjärjestelmässä suoritti työkokeilujakson yksi henkilö, ja kesäkauden 2014 auttamisjärjestelmässä työskenteli apulaistarkastaja. Vuoden 2014 aikana kaksi tarkastajan virkaa on vakinaistettu, ja syksyllä 2014 auttamisjärjestelmään on palkattu sosiaaliohjaaja kuuden kuukauden määräaikaiseen työsuhteeseen. Auttamisjärjestelmässä työskennellyt sosiaalityöntekijä on puolestaan siirtynyt Joutsenon vastaanottokeskuksen sekä uuden säilöönottoyksikön vastaavaksi sosiaalityöntekijäksi syyskuussa 2014. Sosiaalityöntekijä tekee edelleen työtä myös auttamisjärjestelmässä, mutta vain 20 prosentilla työajastaan.

4.3. Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kustannukset

Auttamisjärjestelmä tuottaa asiakkailleen lain kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta (vastaanottolaki) 33 pykälän mukaisesti palveluja ja tukitoimia, joihin voi sisältyä oikeudellista ja muuta neuvontaa, kriisiapua, sosiaali- ja terveystalvveluja, tulkki- ja käännöspalveluja sekä muita tukipalveluja, majoitus tai asuminen, vastaanottoraha tai toimeentulotuki ja muu tarpeellinen huolenpito, sekä turvallisen paluun tukeminen. Niissä tapauksissa, joissa asiakas on rekisteröity jonkin Suomen kunnan asukkaaksi, on vastuu palveluiden tuottamisesta kyseisen kotikunnan vastuulla. Tällöin auttamisjärjestelmällä on lähinnä neuvoa-antava ja tukitoimia koordinoiva rooli.

Auttamisjärjestelmän kustannukset ovat vuonna 2014 pysyneet jotakuinkin samalla tasolla kuin vuonna 2013. Asiakkaiden asuminen, terveystalvvelut sekä asiakkaille hankitut muut palvelut, esimerkiksi turvakotiasuminen, ovat asiakasmenojen suurimmat yksittäiset kohteet. Toimintamenoissa suurimpia kustannuksia ovat aiheuttaneet henkilöstön palkkojen lisäksi rakennusten vuokrat sekä turvallisuus ja vartiointi. Lisähenkilöstön palkkaaminen on jonkin verran nostanut toimintamenoja. Tarkastelujakson aikana sekä toiminta- että asiakasmenot ovat kuitenkin pysyneet suunnitelluissa rajoissa.

31.12.2014

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Auttamisjärjestelmän ylläpitämien tilastojen perusteella todennäköinen Suomessa ihmiskaupan uhriksi joutunut henkilö on joutunut työvoiman hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi. Yleisimmin Suomessa uhritunut henkilö on työskennellyt siivous- tai ravintola-alalla. Suomessa seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi joutuneita henkilöitä puolestaan tunnustetaan ja ohjataan auttamisjärjestelmään edelleen hyvin harvoin. Vuonna 2014 auttamisjärjestelmään on kuitenkin ohjautunut joitakin henkilöitä, joiden on ollut perusteltua arvioida joutuneen seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan kohteeksi nimenomaan Suomessa.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä sekä runsaasti positiivista palautetta saanut HAPKE-hanke ovat olleet mukana monipuolisessa tiedotus- ja koulutustoiminnassa. Tämä työ näyttäisi myös tuottaneen tulosta erityisesti vastaanottokeskusten lisääntyneenä ihmiskauppailmiöön liittyvänä osaamisena. Moniammatillisen yhteistyön edellytykset vaikuttaisivat puolestaan lisääntyneen erityisesti työvoiman hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhrien avun piiriin ohjautumisessa.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä jatkaa edelleen aktiivista osallistumista ihmiskaupan vastaiseen työhön uhrien auttamisen lisäksi myös koulutus- ja tiedotustyön, lainsäädäntötyön sekä sidosryhmäyhteistyön kautta.

LISÄTIETOJA ANTAVAT:

johtaja Jari Kähkönen	02954 63210
ylitarkastaja Katri Lyijynen	02954 63223
tarkastaja Terhi Tafari (os. Naumanen)	02954 63240

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän virkasähköposti:

ihmiskauppa.auttamisjarjestelma@intermin.fi

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän infopuhelin (24/7)

02954 63177